

www.iu.ed

سعودي عربستان
دلورو زده كرو وزارت
د مدیني منوري إسلامي یوهنتون
دعلمي حیرونو اداره
د ترجمي حانکه

د اسلام لنده پیرندنه

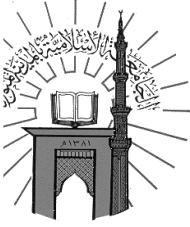
ترجمة

((التعريف الموجز بالإسلام)) بلغة بشتو الأفغانية

زبارن:

أبو عمر سيد حبيب بن أحمد المدني الأفغاني
مدینه طیبه، الجامعة الإسلامية

۱۴۲۳ھ

www.iu.ed

المملكة العربية السعودية

وزارة التعليم العالي

الجامعة الإسلامية بالمدينة المنورة

عمادة البحث العلمي

قسم الترجمة

التعريف الموجز بالإسلام

إعداد/ عمادة البحث العلمي

بلغة بشتو الأفغانية

زبان:

أبو عمر سيد حبيب بن أحمد المدني الأفغاني

مدينه طيبه، الجامعة الإسلامية

١٤٢٣هـ

بسم الله الرحمن الرحيم
(دإسلام لنده ييزندنه)

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على إمام المرسلين نبينا محمد وعلى آله وأصحابه أجمعين.

أما بعد: دإسلام معنی داده حي يه کلکه کواهي کول حي دالله تعالی حخه برته بل هيحوک به حقه دعبادت لايق نشته، او محمد -صلى الله عليه وسلم- دالله تعالی استاڌي او ييغمير دي. داسي کواهي حي يه زره باور او تصديق، يه ربه إقرار، او يه أندامونو ددي کواهي يه مقتضى عمل وکري.

دإسلام دغه معنی دایمان يه شيرو أركانوا باندي باور، او ده إسلام يه ينحه أركانو باندي عمل، او يه دغه أركانوا کسي دإحسان يه کولو سره سرته رسيري.

*إسلام دالله (جل جلاله) هغه آخري دين دي کوم حي ئي يه خيل آخري ييغمير محمد ﷺ باندي راليري دي.

*إسلام هغه سييحلبي دين دي حي الله (جل جلاله) يرته لدي له هيح حا حخه بل دين نه قبلوي، او الله (جل جلاله) دا

سييخلي دين دير آسان كرحولي دي هيح سختيا او مشقت وريكي نه شته، الله (جل جلاله) ددي دين به منونكو (مسلمانانو) هغه حه ندي واجب كري حي دوي ئي توان نه لري.

*إسلام هغه دين دي حي بنياد ئي دالله (جل جلاله) يه وحدانيت (يووالي) ايسودل شوي دي، سكاره نسه او شعار ئي رشتيا ويل دي، دار ومدار ئي يه عدل او إنصاف دي، يه حق ولار دي، او روح ئي نرمي او مهرباني ده.

*إسلام هغه مقدس لوي دين دي حي خلکو ته دهغي کارونو لارسوونه کوي حي ددوي ددنيا او آخرت کته وريکي وي، او دهغه کارونو نه ئي داروي او ويروي حي ددوي دين او دنيا ته حيان رسوي.

*إسلام هغه دين دي حي يدي سره الله (جل جلاله) دخلکو خراب عقائد او أخلاق إصلاح کرل، او هم ئي ورله ددنيا او آخرت زندکي برابره کره، او يدي اسلام سره ئي هغه بدبينه او جلا جلا زرونو او بيلو بيلو خواهشاتو تر مينح جورست او يووالي راوست، او د باطل دتیارکوو نه ئي خلاص کرل، حق

طرف ته ئي بلنه ورکړه، او سمې ليارې ته ئي برابر کړل.
*إسلام هغه مضبوط دين دي حي يه خيلو تولو أخبارو او
أحكامو کي نهایت رشتوني او محکم دي ، يه حه حي ئي خبر
ورکړي دي هغه تول رشتيا او حق دي، فيصلې ئي يه عدل او
إنصاف کړي دي، خوا دغه خبر ورکول يا فيصلې کول يه
صحيح عقائدو يوري آره لري، يا يه نیکو أعمالو يوري، يا يه
خائسته أخلاقو يوري، او يا يه لورو آدابو يوري آره لري.

*إسلام دييغام هدف دلانديني أمورو عملي کول دي:

۱-خلکو باندي دهغوي خيل رب (پرورش کونکي) او
خالق (بيداکونکي) بيرندل، حي دالله (جل جلاله) هغه خائسته
نمونه وييرني حي هغي کي ورسره همنامي نه شته، او دهغه لور
او اوجت صفتونه وييزني حي هغي کي ورسره بل مقابل نه
شته، او دهغه هغه دحکمت نه دک کارونه وييرني حي يه هغي
کي ورسره شريك او برخه دار نه شته، او دا وه وييرني حي
يواحي همدغه الله (جل جلاله) دعبادت مستحق دي حي يه
عبادت کي بل اندول نه لري.

۲-خلکو ته يواحي ديو الله (جل جلاله) -حي بل برخه دار نه لري- دعبادت بلنه ورکول، دهغه حه يه يوره کولو او عملي کولو سره حي الله (جل جلاله) يه خپل کتاب، او دپيغمبر ﷺ يه سنتو کي ددوي لياره دين کرحولي دي، خوا هغه يه نيکو کارونو باندي امر کول وي، او يا د بدو کارونو حخه منع کول وي، يه کوم کي حي ددوي ددنيا او آخرت نيکبختي او کاميابي وي.

۳-خلکو ته ددوي دمړک حخه روسته ددوي دحال او حاي دورتک يادونه کول، او دهغه حه يادونه کول حي دوي ورسره يه خپلو قبرونو کي، او دقبرونو حخه ديورته کيدو يه وخت کي، او دحساب يه وخت کي مخامخ کيري، او ددوي دورتک دحاي يه باره کي يادونه ورکول حي ددوي دخپلو عملونو مطابق يا به جنت وي او يابه د دوزخ اور وي ، که عملونه ئي حه وي جزاء او بدله به ئي سه وي، او که عملونه ئي بد وي نو جزاء او بدله به ئي بده وي.

*داسلام مُهم او ضروري قواعد يه لاندني تڪو كي خلاصه

ڪولاي شو:

أول: دایمان بناوي (أركان):

(ایمان شیربناوي (أركان) لري):

*دایمان لمري بنا(رکن): يه الله (جل جلاله) باندي ایمان لرل.

يه الله (جل جلاله) باندي ایمان لرل لاندني أمورو ته مشتمل دي:

أ-دالله (جل جلاله) يه ربوبيت باندي ایمان لرل، يعني دا يوره

باور ڪول حي يالونڪي بيذاڪوونڪي، اختيار مند، د مخلوقاتو

دتولو ڪارونو نظام حلوونڪي، او يه تول عالم كي تصرف

ڪوونڪي يواحي يو الله (جل جلاله) دي.

ب-دالله (جل جلاله) يه ألوهيت باندي ایمان لرل، يعني دا

يوره باور ڪول حي يواحي الله (جل جلاله) يه حقه سره معبود

او دعبادت لايق دي، او دالله (جل جلاله) حخه يرته نور تول

معبودان باطل او يه ناحقه دي.

ج-دالله (جل جلاله) يه نومونو او صفتونو باندي ایمان لرل،

يعني يه دي باندي يوره باور ڪول حي الله (جل جلاله) لره

خائسته نومونه، او دکمال والا اوحت صفتونه دي، لکه حرنکه
حي ئي په قران کريم او احاديثو کي ذکر شوي دي.

دایمان دوهمه بنا(رکن): دالله (جل جلاله) په ملائکو
(پريشتو) باندي ایمان لرل:

ملائک دالله (جل جلاله) عزتمند بندکان دي، الله (جل جلاله)
بيدا کري دي، او هغوي يواحي ديو الله (جل جلاله) عبادت
کوونکي او دهغه دحکم تابعدار دي. او هغوي لره الله (جل
جلاله) په جلا جلا کارونو مکلف کري دي، او حيني ددغه
ملائکو حخه جه په بيلو بيلو کارونو مکلف دي:

*جبریل (عليه السلام) حي دالله (جل جلاله) له طرفه په وحي
راورلو مکلف دي په هغه جاباندي حي دالله (جل جلاله)
خوسه وي حي هغوي انبياء او بيغمبران دي.

*بل میکائيل (عليه السلام) حي په بارانونو او بوتو شنه کولو
باندي مکلف دي.

*بل اسرافيل (عليه السلام) دي حي دشيلي په يوکولو باندي
مکلف دي، يوه شيلي به د مخلوقاتو دمره کولو په وخت کي

وهي او بله شيبلي به ددوباره روندي كولو يه وخت كي.
*بل ملك الموت (عليه السلام) دي حي دمرك يه وخت كي
دروحنو يه قبض كولو باندي مكلف دي.

د ايمان دريمه بنا (ركن): دالله (جل جلاله) يه كتابونو باندي
ايمان لرل:

الله (جل جلاله) يه خيلو بيغمبرانو كتابونه راليرلي دي كوم
كي حي دبندكانو لياره لارسونه، او خير خواهي، او كاميابي
ده. او مونر ته ددعه كتابونو حخه لاندي كتابونه معلوم دي:

۱-تورات: كوم حي الله (جل جلاله) يه موسى (عليه السلام)
راليرلي دي، اودا دبنو اسرائيلو يه كتابونو كي غت كتاب دي.
۲-انجيل: كوم حي الله (جل جلاله) يه عيسى (عليه السلام)
راليرلي دي.

۳-زبور: كوم حي الله (جل جلاله) داود (عليه السلام) ته
وركري و.

۴- دابراهيم (عليه السلام) صحيفي.

۵-قرآن كريم: دا هغه لوي كتاب دي حي الله (جل جلاله)

یه خیل آخري بیغمبر محمد ﷺ باندي رالیرلي دي، يدي سره الله (جل جلاله) مخکني تول کتابونه منسوخ او ختم کره، او ددي کتاب (قرآن کریم) ساتنه ئي خیل حان ته وسیارله ددي لیاره حي دا قرآن کریم دقیامت دورحي یوري یه تول مخلوق باندي حجت او دلیل یاتي شي.

د ایمان حلورمه بنا(رکن): دالله (جل جلاله) یه بیغمبرانو
ایمان لرل:

الله (جل جلاله) خیلو بندکانو ته بیغمبران رالیرلي دي، حي اولني رسول(بیغمبر) نوح (علیه السلام) دي، او آخري رسول محمد ﷺ دي، او تول بیغمبران دعیسی (علیه السلام) حي دمريم (علیها السلام) حوي دي، او دعزیر (علیه السلام) یه شمولیت دوي تول بشر یعنی بنیادمان دي، او دالله (جل جلاله) مخلوق دي، الله (جل جلاله) دوي ته دخیل ربوبیت دخصوصیتونو حخه هیح نه ؤو ورکري، بلکه هغوي دنورو بندکانو یه شانته بندکان ؤو، الله (جل جلاله) یه رسالت (وحي لیرلو) باندي مشرف او عزتمند کري ؤ. او الله (جل جلاله)

د محمد ﷺ يه راليرلو سره د ييغمبري سلسله ختمه كره، الله (جل جلاله) محمد ﷺ ټولو خلكو ته ييغمبر راو ليره، دهغه نه روسته بل ييغمبر نه شته.

د ايمان ينحمة بنا (رکن): د آخرت يه ورح باندي ايمان لرل:

د آخرت ورح حي د قيامت ورح ده، هغه ورح ده حي دهغي نه روسته بله ورح نه شته، يدغه ورح به الله (جل جلاله) ټول خلك د قبرونو حخه روندي راپورته كوي، د هميشه زندكي لياره يا دنعمتونو به كور كي حي جنت دي، او ياد دردناك عذاب يه كور كي حي دوزخ دي.

د قيامت يه ورح باندي د ايمان لرلو معنی داده حي يه هغه حه باندي حي دمرك حخه روسته ورسره مخامخ كيږي كلك باور او تصديق وكړي، لكه يه قبر كي سوال او جواب، يا يه قبر كي نعمتونه، يا يه قبر كي عذاب.

او هم يه هغه حه باور وكړي حي د قبر حخه روسته ورسره مخامخ كيږي لكه د قبرونو نه راپورته كيدل، او د حشر ميدان ته غونديدل، او هلته حساب او كتاب كيدل، او بيا يا جنت ته تلل او يا دوزخ ته.

د ایمان شیرمه بنا (رکن): یه تقدیر باندي ایمان لول:

یه تقدیر باندي دایمان لولو معنی داده حی یدی خبره یوره باور او تصدیق و کړی حی الله (جل جلاله) تول کائنات - یعنی هغه حه حی کیدونکي دي - اندازه کړی دي، او تول مخلوقات ئی دخیل مخکني علم او دخیل حکمت دغوستني مطابق پیدا کړی دي، له دي کبله تول کائنات او مخلوقات الله (جل جلاله) ته یه خیل ازلي علم سره معلوم دي، او دهغه سره یه لوح محفوظ کي لیکلي دي، او الله (جل جلاله) ددي تولو کائناتو پیدا کول غوستل، نو تول ئی پیدا کړل، هیح شی هم ددي مخلوقاتو او کائناتو نه کیدای نه شی مکر دالله (جل جلاله) یه اراده او کړنه او پیدائش سره به کیري.

دوهم: داسلام بناوي (أركان):

داسلام اساس او بنیاد یه ینحه بناؤو (أركان) باندي دي، یو انسان تر هغه یوري یه رشتیا مسلمان نه شی کیدای ترحو حی ئی یه دغه أركانو ایمان نه وي راوري، او یه صحیح توکه ئی نه وي آداء کړی، هغه أركان دادی:

د اسلام لمري بنا(رکن): کلمه شهادت ويل (لا إله إلا الله محمد رسول الله).

یه رشتیا سره ددی کلمی کواهی ورکول داسلام کلی (کونجی) او هغه بنیاد دی حی اسلام یری ولار دی.

*د (لا إله إلا الله) معنی داده حی: نه شته لایق او مستحق دعبادت یه حقه سره یرته دالله (جل جلاله) حخه بل هیحوک، یواحي یو الله (جل جلاله) یه حقه سره دعبادت لایق دی، او نور تول هغه حه حی یرته دالله (جل جلاله) حخه دهغی عبادت کیدائی شی باطل او به ناحقه دی. (دإله) معنی (معبود) یعنی دعبادت مستحق.

*او د(محمد رسول الله) معنی داده حی: دمحمد ﷺ یه تولو خبرو او ویناو باندي یوره تصدیق او باور کول، او دهغه دتولو حکمونو -یه کومو ئی حی امر کړی دی- تابعداری کول، او دهغه حه نه حان ساتل دکوم حخه ئی حی منع او رتنه کړیده، او دالله (جل جلاله) عبادت یواحي یه هغه طریقه کول حی محمد ﷺ یری راتک کړی دی او هغه ئی دین کرحولی.

د اسلام و همه بنا (رکن): لمونح کول:

الله (جل جلاله) یه شیه او ورح کي ینحه وخته ینحه لمونخونه فرض کړیدی، ددی لپاره حی بندکان ددی لمونخونو یه کولو سره یو خو دالله (جل جلاله) حق ادا کړی، او بل دالله (جل جلاله) دنعمتونو شکر ادا کړی.

او هم دا لمونخونه دمسلمان بنده او دهغه درب یه مینح کي قوي رابطه او ترون دي، یه لمانحه کي دالله سره یتی یتی خبري کوي، دهغه نه غوستني کوي.

او بل ئي ددی لپاره دا لمونخونه فرض کړي دي حی مسلمان بنده لره دهر ناوړه او ناروا کارونو حخه منع کړي.

أو الله (جل جلاله) یه لمانحه باندي ددین خیر، دایمان صحیح والي، او یه دنیا او آخرت کي دالله تعالی ثوابونه مرتب کړي دي، او هم یه لمانحه سره بنده ته هغه بدني او نفسي راحت حاصليري کوم حی ده لره یه دنیا او آخرت کي دخوشحالي سبب کړحي.

د اسلام دریمه بنا (رکن): زکات ورکول:

زکات یو صدقه ده چې هر کال به ئې هغه حوک ورکوي چې پري واجب شي، او دابه مستحقو کسانو ته چې فقیران او مسکینان او یانور هغه کسان چې دزکات ورکول ورته جائز دي ورکوي.

زکات یه هغه غریب سري واجب ندي چې دهغه مال او شتمني دزکات نصاب ته نه وي رسیدلي، بلکه الله (جل جلاله) زکات یه شتمنو او مالدارانو باندي واجب کري دي، ددي لپاره چې ددوي دين او اسلام ورباندي پوره او مکمل شي، ددوي یه أحوالو او أخلاقو کي إصلاح او زیادت حاصل شي، ددوي او ددوي دمالونو حخه أفتونه او مصیبتونه بح کري، او دوي د کناهونو حخه ياك کري.

او هم ددي لپاره چې شتمن او مالداران دخیلو بي وحله او غریبو خلکو سره مرسته او خيکنه وکري، او نور رنک رنک دخيکني کارونه ورباندي تر سره کري. او دا زکات -ددهغه فائدو سره سره- دهغه مال یه نسبت چې الله (جل جلاله)

شتمنو او مالدارو ته ورکري دي، ديره لره برخه او حصه ده.

د اسلام حلورمه بنا (رکن): روره نيول:

درمضان المبارک دمیاشتي -حي دقمري میاشتو په حساب
نهمه میاشت ده- روره نیول، یدی میاشت کي تول مسلمانان
په کده سره دورحي دسبا ختلو نه تر لمر دویدو یوري خیل
تول اصلی شهوتونه او خواهشات: خوراک، حساک، او
کوروالي پوره کول یریدی. الله (جل جلاله) ورته ددي په بدل
کي دخیلي بسني او مهرباني له لوري ددوي دین او ایمان پوره
کوي، کنهونه ورته بخي، او درجي ورته بلندوي، او ددي نه
علاوه ورته ددنیا او آخرت هغه لوي خیر او نعمتونه ورکوي
کوم حي الله (جل جلاله) دروري په نیولو سره ترلي دي.

د اسلام ینحمه بنا (رکن): حج کول:

حج: په خاص وقت کي دبیت الله (کعبی شریفی) دورتک
قصد او اراده کول، دالله (جل جلاله) دیاره دیو خاص عبادت
دأدا کولو په خاطر، لکه حرنکه حی دهغی وضاحت داسلام
به دین کي شویدی.

حج الله (جل جلاله) په عمر کي يو حل په توان لرونکو باندي فرض کريږي.

*په حج کي مسلمانان دزمکي په هغه غوره برخه کي -حي مکه شريفه ده- راتوليري، ديو رب عبادت کوي، او يو رنک جامي (احرامونه) اچوي، دمشر او کشر، شتمن او بي وحله، سبين او تور تر مينح هيح توبير نه وي، تول يو شان دحج تاكلي مراسم ادا کوي، حي ددغه مراسمو نه لوي او غت مراسم: دعرفات په ميدان کسي ودریدل، دکعبي شريفی نه -حي دمسلمانانو قبله ده- طواف کول، دصفا او مروه ترمينح مندي وهل دي.

او په حج کي نوري ديري زياتي ديني او دنيوي کتي دي حي دهغي شميرل او راکيړول ممکن ندي.

دریم: إحسان کول:

إحسان دي ته وائي: حي دایمان او اسلام په رنا کي ته دالله (جل جلاله) داسي عبادت وکري لکه حي ته الله (جل جلاله) لره ويني، که ته الله (جل جلاله) لره نه ويني نو هغه خو تا ويني.

معنی داحی ته یه زره کي دا راو لي حی ته دالله (جل جلاله) یه وړاندي ولار ئي او دهغه عبادت کوي. او دغه عبادت به دپیغمبر ﷺ دستتو مطابق کوي، او مخالفت به ئي نه کوي. او تول هغه حه جه مخکي بیان شول دغي ته داسلام دین ویلي شي.

*سکاره او معلومه خبره ده حی اسلام دمسمانانو اینفرادي او اجتماعي زندکي یه هغه طریقه منظمه او ترتیب کري ده حی دهغوي ددنیا او آخرت نیکبختي او کامیابي وریکي ده، له دي کبله الله (جل جلاله) دمسلمانانو لیاره نکاح (واده) یه شرعي طریقه حلال او جائز کري دي او تینکار ئي یری کري دي، او زنا، لواطت، او نور تول ناوړه او دفحاشي کارونه ئي حرام کري دي. صله رحمي - خیلولي - او یه بي وحله او بیجاره خلکو باندي مهرباني او دهغوي یالنه ئي واجب کړیده. همدارنکه هر خائسته او سه أخلاق کول ئي واجب کري، او تینکار ئي یری کري دي، او هر رنک بد او بیکاره أخلاق ئي حرام کري او دارنه ئي تري ورکري ده.

*همدارنکه اسلام ددي خبري خیال او لحاظ هم ساتلي دي

حي تول خلك ددين اسلام يه عملي كولو، او دنورو خلکو دحقونو يه خيال ساتلو كي يو شان ندي، بلکه توپير لري، لدي کبله الله (جل جلاله) حيني ويرونكي او منع کونكي سزاکاني دحيني هغه تيريو يه مقابل كي مقرر کريدي کوم حي دالله (جل جلاله) دحق يوري اُره لري، لکه دمترتد کيدلو (خپل دين يريخودلو) سزا، دزنا کولو سزا، دشراب حسلو سزا، او دارنگه دنورو بدو او ناوړه کارنو سزاکاني.

***لکه حرنکه حي اسلام** يو حاي نوري ويرونكي او منعه کونكي سزاکاني دتولو هغو تيريو يه مقابل كي مقرر کري دي کوم حي دخلکو يه حقونو باندي تر سره کيري، لکه دهغوي يه وينو او مالونو او اُبرو باندي تيري کول.

د دغي سزاکانو حيني دا دي: دبي حقه وړني سزا، دغلا کولو سزا، يه ياک دامنه خلکو او سحو باندي دبد نامي لکولو سزا، بي حقه ديو جا وهلو، او ياورته تکليف رسولو، او يا دجا بي حقه مال اخستلو سزاکاني.

دغه ټولي ذکر شوي سزاکاني داسي سزاکاني دي حي هره سزا

دخيل جرم سره به غير دکمي او زياتي نه مناسب او برابره ده.

دارنگه اسلام درعيت علاقه او رابطه دهغوي دحاکمانو او اميرانو سره منظمه کري او به حوکات کي ئي بنده کريده.

به رعيت ئي دهغوي داميرانو او حاکمانو تابعداري به هغه کارونو کي واجب کري ده کوم کي حي ناروا او دالله (جل جلاله) دحکم خلاف نه وي. او هم ئي به رعيت باندي دخيلو اميرانو او حاکمانو به خلاف ياحون او بغاوت حرام کريدي، حکه حي ددغه ناروا ياحون او بغاوت به وحه دير زيات عام او خاص فسادونه راييدا کيري.

***او به آخر کي دا ويلي شو حي:** يواحي داسلام دين دي حي دبنده او دهغه درب به مينح کي، او دانسان او دهغه دتولني به مينح کي به تولو اړخونو دزندکي کي دتینکي او صحيح علاقي او رابطي جوړولو او نيک عمل کولو ضامن دي. هيح کوم دخير کار نه شته —خوا هغه اخلاقو يوري اړه لري، يا معاملاتو يوري— مکر اسلام خلکو ته دهغي سوده کريده، او دهغي به کولو ئي تينکار کري دي، او دهر بد او ناروا کارونو —خوا هغه اخلاقو

يوري أره لري يا معاملاتو يوري- حنخه ئي خلك دارولي دي او
دهغي دکولو حنخه ئي منع کريدي.
داتول هر حه حي ذکر شول يدي سکاره دلالت کوي حي
دإسلام دين يه خيلو تولو أرخونو کي کامل او خائسته دين دي.

د ((التعريف الموجز بالإسلام)) يه يشتو ربه کي ترجمه بائي ته ورسیده

والحمد لله رب العالمين

ربارن: أبو عمر سيد حبيب بن أحمد المدني الأفغاني

المدينة الطيبة، السبت ٢٣/٣/١٤٢٣ هـ
